

Věc T-442/03

SIC – Sociedade Independente de Comunicação, SA

v.

Komise Evropských společenství

„Státní podpory – Opatření přijatá Portugalskou republikou ve prospěch veřejné vysílací organizace RTP k financování jejího úkolu veřejné služby – Rozhodnutí, kterým se prohlašuje, že některá opatření nepředstavují státní podpory a jiná jsou slučitelná se společným trhem – Kvalifikace jako státní podpora – Slučitelnost se společným trhem – Povinnost pečlivého a nestranného přezkumu“

Rozsudek Soudu (pátého senátu) ze dne 26. června 2008 II - 1165

Shrnutí rozsudku

1. *Podpory poskytované státy – Pojem – Selektivní charakter opatření (Článek 87 odst. 1 ES)*
2. *Podpory poskytované státy – Pojem – Podpory poskytované veřejným podnikem (Článek 87 odst. 1 ES)*
3. *Hospodářská soutěž – Podniky pověřené řízením služeb obecného hospodářského zájmu – Nepovinné vyhlášení veřejné zakázky k pověření podniku takovým úkolem (Článek 86 odst. 2 ES; Amsterodamský protokol)*
4. *Hospodářská soutěž – Podniky pověřené řízením služeb obecného hospodářského zájmu – Definiční služeb obecného hospodářského zájmu – Posuzovací pravomoc členských států (Článek 86 odst. 2 ES)*

5. *Hospodářská soutěž – Podniky pověřené řízením služeb obecného hospodářského zájmu – Dodržení norem kvality definovaných v pověření k veřejné službě veřejnoprávním vysílacím orgánem – Výlučná pravomoc členského státu*
(Článek 86 odst. 2 ES)
6. *Podpory poskytované státy – Správní řízení – Povinnosti Komise – Pečlivý a nestranný přezkum*
(Článek 88 odst. 2 ES)

1. Podmínku selektivity nesplňuje státní opatření, které – i když zvýhodňuje zvláštní kategorii hospodářských subjektů – se neodchyluje od běžného uplatňování systému, ale naopak do něj spadá, a tím představuje opatření vlastní tomuto systému, nebo také tehdy, když rozdílné zacházení vyvolané tímto opatřením je možno odůvodnit povahou nebo systematikou systému.
2. Aby mohly být výhody kvalifikovány jako státní podpory ve smyslu čl. 87 odst. 1 ES, musí být jednak poskytnuty přímo nebo nepřímo ze státních prostředků, a jednak přičitatelné státu. Přičitatelnost opatření státu nemůže být odvozena z pouhé skutečnosti, že dotčené opatření bylo přijato veřejným podnikem. I když totiž stát může kontrolovat veřejný podnik a vykonávat dominantní vliv na jeho operace, není možné automaticky předpokládat, že tuto kontrolu v konkrétním případě skutečně vykonává. Je tedy nezbytné přezkoumat, zda veřejné orgány musí být považovány za tak či onak se účastníci přijetí opatření.

Pokud jde o vnitrostátní zákon, který zprošťuje veřejné podniky při jejich přeměně na akciové společnosti od běžně vyžadovaného vyhotovení notářského zápisu, Komise je povinna přezkoumat, zda se osvobození od notářských poplatků navzdory své zvláštnosti, vyplývající z tohoto zproštění, vymyká kvalifikaci jako státní podpora z důvodu, že použití práva, které vede k tomuto zproštění, nebylo vybráno s cílem, aby se veřejné podniky vyhnuly poplatkům, ale spadá jednoduše do logiky vnitrostátního právního systému.

(viz body 64–67)

V tomto ohledu je možné vyvodit přičitatelnost opatření podpory přijatého veřejným podnikem státu ze souhrnu nepřímých důkazů, jako jsou zejména začlenění podniku do struktur veřejné správy, povaha jeho činností a jejich výkon na trhu v rámci běžných podmínek hospodářské soutěže se soukromými subjekty, právní postavení podniku, který spadá pod veřejné právo nebo obecné právo společností, intenzita dohledu vykonávaného veřejnými orgány nad vedením podniku nebo jakýkoliv jiný

nepřímý důkaz, který by v konkrétním případě svědčil o účasti veřejných orgánů při přijetí opatření nebo nepravděpodobnosti toho, že se jeho přijetí neúčastnily, s ohledem rovněž na rozsah tohoto opatření, jeho obsah nebo podmínky, které obsahuje.

(viz body 93–95, 98–99)

Tato zvláštnost veřejnoprávního vysílání představuje krom toho základ svobody přiznané Amsterodamským protokolem členským státům při zadávání vysílací služby obecného hospodářského zájmu. Vysvětluje a odůvodňuje skutečnost, že od členského státu není možné vyžadovat, aby využil výběrového řízení při zadání takovéto služby, přinejmenším když se rozhodne sám zajistit tuto veřejnou službu prostřednictvím veřejné společnosti.

(viz body 145, 153–154)

3. Ze znění čl. 86 odst. 2 ES ani z judikatury týkající se tohoto ustanovení nevyplývá, že subjekt může být pověřen službou obecného hospodářského zájmu pouze po provedení nabídkového řízení.
4. Členské státy mají širokou posuzovací pravomoc při definování toho, co považují za službu obecného hospodářského zájmu. Komise tedy může zpochybnit definování těchto služeb členskými státy pouze v případě zjevného pochybení.

I když je pravda, že veřejnoprávní vysílání je považováno za službu obecného hospodářského zájmu, a nikoliv za službu obecného nehopodářského zájmu, je nicméně třeba uvést, že tato kvalifikace se vysvětluje spíše dopadem, který má veřejnoprávní vysílání *de facto* v oblasti vysílání, která je navíc soutěžní a obchodní, než údajným obchodním rozměrem veřejnoprávního vysílání. Jak jasně vyplývá z Amsterodamského protokolu o systému veřejnoprávního vysílání v členských státech, veřejnoprávní vysílání je „přímo spjato s demokratickými, společenskými a kulturními potřebami každé společnosti“.

Krom toho právo Společenství nikterak nebrání tomu, aby členský stát definoval vysílací službu obecného hospodářského zájmu široce, se zahrnutím vysílání obecných programů. Tato možnost nemůže být zpochybněna skutečností, že veřejná vysílací organizace vykonává krom toho obchodní činnosti, zejména prodej vysílacího času pro reklamu. Takové zpochybnění by totiž vedlo k tomu, že by se sama definice vysílací služby obecného hospodářského zájmu stala

závislou na jejím způsobu financování. Přitom služba obecného hospodářského zájmu se pojmově definuje ve vztahu k obecnému zájmu, kterému má vyhovět, a nikoliv ve vztahu k prostředkům, které zajišťují její poskytování.

(viz body 195, 201–203)

5. Pouze členský stát je schopen posoudit, zda veřejnoprávní vysílací orgán dodržel normy kvality definované v pověření k veřejné službě. Komise se musí v zásadě omezit na zjištění existence kontrolního mechanismu, v rámci kterého nezávislý orgán kontroluje, zda uvedený vysílací orgán dodržel své pověření. Pouze v případě, kdy informace předané Komisi během šetření obsahují závažné nepřímé důkazy, že kontrolní mechanismus, i když existuje, nebyl prováděn, může být Komise nucena přezkoumat skutečnost tohoto provádění, přičemž však musí dbát na to, aby nešla nad tento přezkum, a obzvláště aby nenahradila členský stát při konkrétním posouzení dodržení kvalitativních kritérií.

(viz body 212–214)

6. V rámci řízení o kontrole státních podpor mají jiné zúčastněné strany než dotyčný členský stát pouze právo účasti ve správním řízení v rozsahu přiměřeném s ohledem na okolnosti projednávaného případu. V tomto kontextu zúčastněná strana, která podá Komisi žádost, aby tento orgán vykonal své pravomoci za účelem získání od členského státu určitých informací, nemá žádné právo, aby Komise její žádosti vyhověla. Je věcí Komise, aby případně posoudila užitečnost této žádosti pro potřeby svého přezkumu dotčených opatření. V tomto posouzení může Komise zohlednit informace, kterými již disponuje. Omezená povaha práv na účast a na informace jiných zúčastněných stran, než je členský stát, však není nikterak v rozporu s povinností řádného a nestranného přezkumu, který přísluší Komisi v oblasti státních podpor. Komise, i když disponuje rozhodovacím prostorem, nemůže nicméně s ohledem na svou povinnost řádného a nestranného přezkumu opomenout vyžádat si sdělení informací, o kterých se zdá, že mohou potvrdit nebo vyvrátit jiné informace, relevantní pro přezkum dotčeného opatření, ale jejichž hodnověrnost nemůže být považována za dostatečně prokázanou.

(viz body 222–225)